

ประโยค ป.ธ. ๓  
 แปล มคธเป็นไทย  
 สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๐

แปล โดยพยัญชนะ

๑. ปีตา ปนสฺสา (กุมาริกาย) คนุตสาลํ กจฺจนฺโต อาห อมฺม  
 ปรสฺนุกโก เม สาฏโก อาโรปีโต ตสฺส วิทฺถิมิตฺตํ อนิฏฺฐิตํ ตํ อชฺช  
 นิฏฺฐาเปสฺสามิ สีฆํ เม ตสรํ วฏฺเฏตฺวา อาหเรยฺยาสีติ ฯ สา จินฺเดสิ อหํ  
 สตฺถุ ฐมฺมํ โสตุกามา ปีตา จ มํ เอวมาห กิ นุ โข สตฺถุ ฐมฺมํ สุณามิ  
 อุตฺทาหุ ปีตุ ตสรํ วฏฺเฏตฺวา หรามิตี ฯ อถสฺสา เอตทโหสิ ปีตา มํ  
 ตสเร อนาหริยมาเน โปถะยฺปิ ปหเรยฺปิ ตสฺมา ตสรํ วฏฺเฏตฺวา ตสฺส  
 ทตฺวา ปจฺจมา ฐมฺมํ โสตุสสามิตี ปีชเก นิสีทิตฺวา ตสรํ วฏฺเฏสิ ฯ  
 อาพีวีสโนปี สตฺถารํ ปริวิสิตฺวา ปตฺตํ กเหตุวา อนุโมทนคฺคาช อฏฺฐํสุ ฯ  
 สตฺถา ยมฺหํ กุลธิตฺรํ นิสฺสาช ตีสโยชนมคฺคํ อากโต สา อชฺชขาปี โอภาสํ  
 น ลภติ คาย โอภาเส ลทฺเท อนุโมทนํ กริสฺสามิตี ตฺวณฺ्हีฏโต นิสีทิ ฯ  
 เอวํ ตฺวณฺ्हีฏตํ ปน สตฺถารํ สเทวเก โลเก โกจิ กิณฺจิจิ วตฺถุ น วิสหติ ฯ  
 สาปี โข กุมาริกา ตสรํ วฏฺเฏตฺวา ปจฺจณิยํ ชเปตฺวา ปีตุ สนฺติกํ กจฺจมา  
 ปริสฺปรियนฺตํ ปตฺวา สตฺถารํ โอโลกยมาเนว อคฺมาสิ ฯ สตฺถาปี ทิรํ  
 อุกฺขิปิตฺวา ตํ โอโลเกสิ ฯ สาปี โอโลกิตากาเรเนว อณฺเฐสิ สตฺถา  
 เอวรूपาย ปริสฺสาช มชฺเฒ นิสีทิตฺวา มํ โอโลเกนฺโต มมาคมณํ ปจฺจาสิสฺติ  
 อคฺคโน สนฺติกํ อากมนเมว ปจฺจาสิสฺตีติ ฯ สา ตสรปจฺจณิ ชเปตฺวา สตฺถุ  
 สนฺติกํ อคฺมาสิ ฯ กสฺมา ปน ตํ สตฺถา โอโลเกสิตี ฯ เอวํ กิรฺสฺส  
 อโหสิ เอสา เอตฺโต ว กจฺจมาเน ปุณฺชชนกาลกิริยํ กตฺวา อนิยตคฺคิกา  
 ภวิสฺสตี มม สนฺติกํ อากนฺตฺวา กจฺจมาเน ปน โสตาปคฺคิผลํ ปตฺวา  
 นิชคคฺคิกา หุตฺวา คฺคิสฺติวิมาเน นินฺพพคฺคิสฺสตีติ ฯ ตสฺสา กิร ตํทิวสํ มรณโต



นุคฺติ นาม นคฺติ ฯ สา โอลกิตสยฺฆาณเนนฺว สคฺถารํ อุปสงฺกมิตฺวา  
 ฉพฺพณฺณรํสีนํ อนุคฺรํ ปวิสิตฺวา วนฺทิตฺวา เอกมนฺตํ อฏฺฐาสิ ฯ คถารูปาย  
 ปริสาช มชฺเณ นิสิตฺวา คุณฺหิภูคํ สคฺถารํ วนฺทิตฺวา จิตฺกฺขณฺเษว ตํ  
 สคฺถา อาท ฯ

### แปล โดยอรรถ

๒. สาปี คสรปจฺฉี คเหตุวา ปิตุ สนฺติกํ อคฺมาสิ ฯ โสปี  
 นิสินฺนโกว นินฺทาทิ ฯ คสฺสา อสฺลลกฺเขตฺวา คสรปจฺฉี อุปนาเมนฺติชฺชา  
 คสรปจฺฉิ เวมโกฏฺฐิ ปฏฺิหณฺณิตฺวา สทฺทํ กุรฺมานา ปติ ฯ โส ปพฺพชฺฉิตฺวา  
 กหิตนินฺมิตฺเตเนว เวมโกฏฺฐิ กทฺถมิ ฯ เวมโกฏฺฐิ กนฺตฺวา ตํ กุมาริกํ อุเร ปหริ ฯ  
 สา คคฺถเวว กาลํ กตฺวา คุสิคฺทวเน นินฺทพฺคฺติ ฯ อถสฺสา ปิตา ตํ  
 โอลเกนฺโต สกฺลสรเเรน โลหิตมกฺขิเตน ปติตฺวา มตํ อทฺทส ฯ อถสฺส  
 มหาโสโก อุปฺปชฺชิ ฯ โส น เม โสภํ อณฺโณ นินฺทพาเปตฺุ สกฺขิสฺสตีติ  
 โรทฺนฺโต สคฺถุ สนฺติกํ กนฺตฺวา ตมคฺถํ อารเเจตฺวา ฆนฺเต โสภํ เม  
 นินฺทพาเปถาติ อาท ฯ สคฺถา ตํ สมสฺสาเสตฺวา มา โสจิ อนมคฺคฺคฺสุมิํ หิ  
 สํสาเร ตว เอวเมว ธีตฺว มรณฺกาลเ ปคฺฆริตฺตอสฺสุ จตฺนุนํ มหาสมุทฺธานํ  
 อุทกโต อธิคฺตรนฺติ วตฺวา อนมคฺคฺคฺสฺสคฺตํ กเถสิ ฯ โส ตนฺนุคฺตโสโก สคฺถารํ  
 ปพฺพชฺฉํ ยาจิตฺวา ลทฺฐูปสมปฺโท น จิรสฺเสว อรหคฺตํ ปาปฺมิตฺติ ฯ

แปลการตีความตล ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที.

## เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓

## แปล มคธเป็นไทย

## แปล โดยพยัญชนะ

๑. ส่วนว่า อ. บิดา ของนางกุมาริกานั้น เมื่อไปสู่วังแห่งหูก  
 กล่าวแล้วว่า ลูกอ่อนแม่ อ. ผ้าสาฎก อันเป็นของมีอยู่ของบุคคลอื่น อันเรา  
 ยกขึ้นแล้ว อ. ผ้าอันมีคืบหนึ่งเป็นประมาณ แห่งผ้าสาฎกนั้น ไม่สำเร็จแล้ว  
 อ. เรา ยังผ้าสาฎกนั้น จักให้สำเร็จ ในวันนี้ อ. เจ้า กรอแล้ว ซึ่งหลุด ฟังนำมา  
 แก่เราเร็ว ดังนี้ ฯ อ. นางกุมาริกานั้น คิดแล้วว่า อ. เรา เป็นผู้ใคร่เพื่ออันฟัง  
 ซึ่งธรรม ของพระศาสดา ย่อมเป็น ส่วนว่า อ. บิดา กล่าวแล้ว อย่างนี้ กะเรา  
 อ. เรา จะฟัง ซึ่งธรรมของพระศาสดา หรือหนอแล หรือว่า อ. เรา กรอแล้ว  
 ซึ่งหลุด จะนำไปเพื่อบิดา ดังนี้ ฯ ครั้งนั้น อ. อันคิดนี้ ว่า อ. บิดา ครั้นเมื่อ  
 หลุด อันเราไม่นำมาอยู่ ฟังโอบข้าง ฟังประหารข้าง ซึ่งเรา เพราะเหตุนั้น  
 อ. เรา กรอแล้ว ซึ่งหลุด ให้แล้ว แก่บิดานั้น จักฟัง ซึ่งธรรม ในภายหลัง  
 ดังนี้ ได้มีแล้วแก่นางกุมาริกานั้น อ. นางกุมาริกานั้น นั่งแล้ว บนตั่งน้อย  
 กรอแล้วซึ่งหลุด ฯ อ. ชน ท. แม้ผู้อยู่ในพระนครชื่อว่าอาฬวีโดยปกติ  
 อังคาสแล้วซึ่งพระศาสดา รับแล้วซึ่งบาตร ได้ขึ้นอยู่แล้ว เพื่อประโยชน์  
 แก่การอนุโมทนา ฯ อ. พระศาสดา ทรงดำริแล้วว่า อ. เรา อาศัยแล้ว ซึ่งนาง  
 กุลธิดาใดมาแล้ว สิ้นหนทางมีโยชน์สามสิบเป็นประมาณ อ. นางกุลธิดานั้น  
 ย่อมไม่ได้ซึ่งโอกาส แม้ในวันนี้ ครั้นเมื่อโอกาส อันนางกุลธิดานั้น ได้แล้ว  
 อ. เรา จักกระทำ ซึ่งการอนุโมทนา ดังนี้ ทรงเป็นผู้นั่งเป็นแล้ว เป็น  
 ประทับนั่งแล้ว ฯ ก็ อ. ใคร ๆ ในโลก อันเป็นไปกับด้วยเทวโลก ย่อมไม่อาจ  
 เพื่ออันกราบทูล ซึ่งคำอะไร ๆ กะพระศาสดา ผู้เป็นผู้นั่ง เป็นแล้วอย่างนี้ ฯ  
 อ. นางกุมาริกาแม้นั้นแล กรอแล้วซึ่งหลุด วางไว้แล้ว ในกระเช้า ไปอยู่  
 สู่น้ำนัก ของบิดา ถึงแล้วซึ่งที่สุครอบแห่งบริษัท แลดูอยู่ ซึ่งพระศาสดาเทียว



ได้ไปแล้ว ๑ แม้ อ. พระศาสดา ทรงยกขึ้นแล้วซึ่งพระสอ ทรงแลดูแล้ว ซึ่งนางกุมาริกานั้น ๑ อ. นางกุมาริกาแม้นั้น ได้รู้แล้วว่า อ. พระศาสดา ประทับนั่งแล้วในท่ามกลางแห่งบริษัท ผู้มีอย่างนี้เป็นรูป ทรงแลดูอยู่ซึ่งเรา ย่อมทรงหวังเฉพาะซึ่งการมาแห่งเรา ย่อมทรงหวังเฉพาะซึ่งการมาสู่สำนักของ พระองค์นั้นเทียว ดังนี้ ด้วยอาการอันพระศาสดาทรงแลดูแล้วนั้นเทียว ๑ อ. นางกุมาริกานั้น วางไว้แล้วซึ่งกระเช้าแห่งหลอด ได้ไปแล้วสู่สำนัก ของพระศาสดา ๑ อ. อันถามว่า ก็ อ. พระศาสดา ทรงแลดูแล้ว ซึ่งนางกุมาริกานั้น เพราะเหตุไร ดังนี้ ๑ อ. อันวิสัชนาว่า ได้ยินว่า อ. อันพระคำรืออย่างนี้ว่า อ. นางกุมาริกานี้ ไปอยู่ จากที่นี้เทียว กระทำแล้ว ซึ่งกาลกิริยาแห่งปฤชชน จักเป็นผู้มีคติไม่แน่นอนแล้ว จักเป็น แต่ว่า อ. นางกุมาริกานี้ มาแล้วสู่สำนักของเรา ไปอยู่ บรรลุแล้วซึ่งโศคาปิตติผล เป็นผู้มึคติแน่นอนแล้ว เป็น จักบังเกิดในวิมานชื่อว่ากุสิต ดังนี้ ได้มีแล้ว แก่พระศาสดาพระองค์นั้น ดังนี้ ๑ ได้ยินว่า ชื่อ อ. ความพิน จากความตาย ย่อมไม่มีแก่นางกุมาริกานั้น ในวันนั้น ๑ อ. นางกุมาริกานั้น เข้าไปเฝ้าแล้ว ซึ่งพระศาสดา ด้วยสัญญาอันพระศาสดาทรงแลดูแล้วนั้นเทียว เข้าไปแล้ว สู่ระหว่างแห่งรัศมี อันมีวรรณะหก ท. ถวายบังคมแล้ว ได้ยืนอยู่แล้ว ณ ที่ควร ส่วนข้างหนึ่ง ๑ อ. พระศาสดา ตรัสแล้ว กะนางกุมาริกานั้น ในขณะที่นาง กุมาริกานั้น ถวายบังคม ซึ่งพระศาสดา ผู้เป็นผู้ประทับนั่งนิ่งเป็นแล้ว ในท่าม กลางแห่งบริษัท ผู้มีอย่างนั้นเป็นรูป แล้วจึงยืนอยู่แล้ว นั้นเทียว ๑

### แปล โดยอรรถ

๒. แม้นางกุมาริกานั้น ได้ถือกระเช้าหลอดไปสู่สำนักของบิดาแล้ว ๑ ฝ่ายบิดานั้นก็นั่งหลับแล้ว ๑ เมื่อนางไม่กำหนดแล้ว น้อมกระเช้าหลอดเข้าไป กระเช้าหลอดกระทบที่ปลายพืม ทำให้ยงตกไป ๑ บิดานั้น ตื่นขึ้นแล้ว จุดที่ปลายพืมไปด้วยนิมิตที่ตนจับแล้วนั่นเอง ๑ ปลายพืมไปกระทบแกนนางกุมาริกา

นั่นที่อก ๆ นางทำกาละ ๗ ที่นั่นนั่นเอง บังเกิดแล้วในภพดุสิต ๆ ลำดับนั้น  
บิดาของนางเมื่อแลดูนาง ได้เห็นนางมีสรีระทั้งตัวเปื้อนโลหิตลุ่มลงตายแล้ว ๆ  
ครั้งนั้น บิดาแห่งนางกุมาริกานั้นได้เกิดความโศกใหญ่ ๆ เขาร้องให้อยู่ด้วยคิด  
ว่า บุคคลอื่น จักไม่สามารถเพื่อยังความโศกของเราให้ดับได้ จึงไปสู่สำนัก  
ของพระบรมศาสดา กราบทูลเนื้อความนั้นแล้ว กราบทูลว่า พระเจ้าข้า  
ขอพระองค์จงยังความโศกของข้าพระองค์ให้ดับ ๆ พระบรมศาสดา ทรงปลอบ  
เขาแล้ว ตรัสว่า ท่านอย่าได้โศก เพราะว่ามีน้ำตาของท่านที่ไหลออกใน  
มรณกาลแห่งธิดาของท่าน ด้วยอาการอย่างนั้นนั่นแล ในสงสารมีที่สุดที่เบื้องต้น  
ที่ใคร ๆ ไม่รู้แล้ว เป็นของที่ยิ่งกว่าน้ำแห่งมหาสมุทรทั้ง ๔ ดังนี้แล้ว จึงตรัส  
อนมตักคสูตร ๆ เขามีความโศกเบาบาง ทูลขอบรรพชาจะพระบรมศาสดา  
ได้อุปสมบทแล้ว ต่อกาลไม่นานนั้นแหละ ก็ได้บรรลुพระอรหัต ดังนี้แล ๆ

เรื่องธิดาของนายช่างทูก จบ ๆ

---